

Verordening tot wijziging van de Verordening jeugdhulp gemeente Groningen 2023

De gemeenteraad van Groningen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 18 december 2024;

Gelet op de artikelen 2.9 en 2.10 van de Jeugdwet en artikel 149 van de Gemeentewet;

Gezien het advies van de Adviesraad Sociaal Domein van 27 november 2024;

Overwegende dat het wenselijk is om enkele bepalingen in de verordening te wijzigen;

Besluit de Verordening Jeugdhulp gemeente Groningen 2023 als volgt te wijzigen:

Artikel I A

artikel 1, eerste lid, wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
 - a. *algemene voorziening*: jeugdhulpvoorziening op grond van de Jeugdwet die vrij en rechtstreeks toegankelijk is zonder voorafgaand diepgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken van de jeugdige of zijn ouders, of met een beperkte toegangsbeoordeling (Triage);
 - b. *andere voorziening*: voorziening op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen, die niet valt onder de Jeugdwet;
 - c. *budgethouder*: de persoon die een pgb ontvangt op grond van de Jeugdwet;
 - d. *budgetplan*: een bij de aanvraag voor een pgb in te dienen plan, zoals nader omschreven in artikel 9 van deze verordening;
 - e. *college*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen;
 - f. *gebruikelijke hulp*: hulp en zorg die naar algemeen aanvaarde maatstaven in redelijkheid mag worden verwacht van ouders en/of andere verzorgers of opvoeders;
 - g. *hulpvraag*: behoefte van een jeugdige of ouder(s) aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de Jeugdwet;
 - h. *individuele voorziening*: jeugdhulpvoorziening op grond van de Jeugdwet die toegankelijk is na voorafgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken van de jeugdige of zijn ouders. De voorziening wordt door het college in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget verstrekt;
 - i. *ondersteuningsplan*: een schriftelijke weergave van het onderzoek, gewenste resultaten en afspraken, als bedoeld in artikel 7, zesde lid, van deze verordening;
 - j. *pedagogische civil society*: de sociale omgeving rond de jeugdige, bestaande uit ouders, familie, buurtvrienden, school, peuterspeelzalen, vrijwilligers, sportcoaches en anderen die betrokken zijn bij de opvoeding en het opgroeien van de jeugdige met als doel om de draagkracht van het gezin van de jeugdige te vergroten en opvoedingsproblemen te voorkomen;
 - k. *persoonsgebonden budget (pgb)*: het door het college verstrekte budget dat een jeugdige of ouder(s) in staat stelt een individuele voorziening op grond van de Jeugdwet bij derden in te kopen, zoals bedoeld in art. 8.1.1 van de Jeugdwet;
 - l. *sociaal netwerk*: een familielid, huisgenoot, (voormalig) echtgenoot of andere personen met wie de jeugdige of ouder een sociale relatie onderhoudt;
 - m. *Sociaal wijkteam*: het geheel of een of meer onderdelen van de organisatie die blijkens de stukken van haar oprichting tot doel heeft het uitvoeren van (wettelijke) taken van de gemeente op het gebied van het brede sociaal domein, waaronder in elk geval begrepen taken uit hoofde van de Jeugdwet, de Wmo 2015 en de Participatiewet. Deze taken behelzen onder andere de kernactiviteiten (collectieve) preventie, ondersteuning en toegang tot voorzieningen.

- n. *triage*: een eerste en beperkte toegangsbeoordeling (vooronderzoek) op basis van een hulpvraag, waarbij de aard en de omvang van de in te zetten hulp nog niet hoeft te worden bepaald. Triage valt onder de gemeentelijke toegangstaak. Middels triage wordt bepaald welke ondersteuning passend en proportioneel is. Binnen de triage worden alle expertisegebieden betrokken (inclusief de preventieve). Hierbij wordt altijd een afweging gemaakt tussen kracht van de leefwereld en de omvang van het probleem.
- o. *Veilig Thuis*: het regionale advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet;
- p. *Verwijzer(s)*: de partijen die op grond van de Jeugdwet mogen verwijzen naar jeugdhulp en de partij die in opdracht van het college de toegang naar jeugdhulp verzorgt in de gemeente Groningen;
- q. *wet*: de Jeugdwet.

B.

Artikel 2 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 2. Aanbod van vormen van jeugdhulp

1. De volgende vormen van jeugdhulp zijn beschikbaar:
 - a. algemene voorzieningen, gericht op het versterken van de sociale context, de algemene voorziening basisondersteuning en de algemene voorziening Basis jeugdhulp, zoals beschreven in de bijlage bij deze verordening die daarvan onlosmakelijk onderdeel uitmaakt en
 - b. individuele voorzieningen, zoals kort beschreven in de bijlage bij deze verordening die daarvan onlosmakelijk onderdeel uitmaakt en die zijn te verdelen in de volgende productcategorieën:
 - ambulant;
 - specifieke doelgroepen;
 - dagbesteding/dagbehandeling;
 - overig;
 - advies;
 - logeren/respijtzorg;
 - intensief ambulant;
 - verblijf/opname;
 - crisis;
 - jeugdhulp Plus en
 - klinisch verblijf.
2. De in het vorige lid genoemde productcategorieën zijn opgenomen in de verwijsgids van de regionale inkooporganisatie en zijn onderverdeeld in producten, waarbij per product in elk is opgenomen:
 - a. doelgroepen;
 - b. activiteiten (aanpak);
 - c. doorlooptijd (duur);
 - d. intensiteit (frequentie);
 - e. kwaliteit (product specifieke eisen);
 - f. beoogd resultaat (doel);
 - g. vermelding productcode iJW.
3. Voor zover het lokaal en regionaal ingekochte aanbod niet toereikend of passend is, voorziet de gemeente in een (aanvullend) aanbod dat, afhankelijk van de gekozen financieringsvorm, wordt ingekocht met inachtneming van het aanbestedingsrecht dan wel het subsidierecht.
4. Voor zover het regionaal ingekochte en lokaal ingekochte aanbod niet toereikend of passend is, maakt de gemeente gebruik van het door de VNG ingekochte aanbod specialistische jeugdhulp.
5. Het in dit artikel opgenomen regionaal en lokaal ingekochte aanbod van jeugdhulp geldt als het door de gemeente gecontracteerde aanbod. Verwijzers worden geacht naar dit aanbod te verwijzen, waarbij de in het zevende lid bepaalde voorrang van algemene voorzieningen boven individuele voorzieningen in acht wordt genomen. Verwijzing naar ander aanbod komt in beginsel niet voor vergoeding in aanmerking.
6. Het college is niet verplicht om een vorm van hulp in te zetten als er twijfels zijn over het resultaat dat die hulp kan bereiken. Als de inzet van die (wetenschappelijk) niet erkende hulp in een individuele situatie door het college toch als meest passend wordt gezien, kan het college deze vorm van hulp na onderzoek in een individueel geval wel toekennen

7. Een algemene voorziening gaat voor de inzet van een individuele voorziening, tenzij de algemene voorziening niet als passend wordt geacht of niet binnen een redelijke termijn beschikbaar is en een individuele voorziening wel aan deze voorwaarden voldoet.

C.

Artikel 3 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 3. Toegang algemene voorziening

1. Een algemene voorziening is rechtstreeks toegankelijk of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling (triage).
2. Als de jeugdige of zijn ouders geen gebruik wensen te maken van een algemene voorziening hebben zij desgewenst recht op een onderzoek als bedoeld in artikel 7.

D.

De tekst van artikel 4 komt te vervallen, maar blijft in de doornummering bestaan en gereserveerd, en komt daarmee te luiden:

Artikel 4. (reserveren)

E.

Artikel 5, eerste lid, wordt gewijzigd en komt te luiden:

1. Jeugdigen en ouders kunnen met hun hulpvraag terecht bij Stichting WIJ Groningen. Deze organisatie is verantwoordelijk voor de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp in de gemeente Groningen, maar heeft geen mandaat om namens het college te besluiten op aanvragen om jeugdhulp. Als de jeugdige en/of ouders daarom vragen, wordt gezorgd voor ondersteuning bij het verkennen of verhelderen van de hulpvraag.

F.

Artikel 6 wordt gewijzigd en komt te luiden:

Artikel 6. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

1. Het college draagt zorg voor de inzet en betaling van jeugdhulp na verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts, voor zover is verwezen naar een door of namens de gemeente gecontracteerde jeugdhulpaanbieder.
2. De in dit artikel genoemde verwijzers houden zich aan de regels van deze verordening, waaronder in elk geval de in artikel 2, zevende lid, bepaalde regel over de voorrang van algemene voorzieningen boven individuele voorzieningen.
3. Het college legt op verzoek van ouders of jeugdigen de na verwijzing te verlenen individuele voorziening zoveel mogelijk vast in een beschikking.
4. De jeugdige of zijn ouders moeten zich binnen drie maanden na de datum van verwijzing of beschikking melden bij de gecontracteerde jeugdhulpaanbieder waarnaar verwezen is.

G.

Artikel 7, vierde en vijfde lid worden gewijzigd en komen te luiden:

4. Het college onderzoekt in een gesprek met de jeugdige en/of zijn ouders, waarbij de jeugdige minimaal één keer wordt gezien, zo spoedig mogelijk en voor zover nodig in het kader van de hulpvraag:
 - a. de hulpvraag, de behoeften, persoonskenmerken, voorkeuren, veiligheid, ontwikkeling en gezinssituatie van de jeugdige of zijn ouders;
 - b. of er sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen en zo ja, welke problemen, stoornissen en beperkingen dat zijn;
 - c. welke ondersteuning, hulp en zorg naar aard en omvang nodig zijn voor de jeugdige om, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau, gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, te weten het gewenste resultaat van het verzoek om jeugdhulp;
 - d. of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders en personen die tot het sociale netwerk behoren toereikend zijn om zelf de nodige ondersteuning, hulp en zorg te kunnen bieden;

- e. voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen ontoereikend zijn, de mogelijkheden om met inzet van een andere voorziening te voorzien in de nodige ondersteuning, hulp en zorg;
 - f. voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen en de mogelijkheid tot inzet van een andere voorziening ontoereikend zijn, de mogelijkheden om met inzet van een algemene voorziening te voorzien in de nodige ondersteuning, hulp en zorg;
 - g. voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen, de mogelijkheid tot inzet van een andere voorziening en de mogelijkheid tot inzet van een algemene voorziening, ontoereikend zijn, de mogelijkheden om met inzet van een individuele voorziening te voorzien in de nodige ondersteuning, hulp en zorg;
 - h. hoe bij de bepaling van de aangewezen vorm van jeugdhulp rekening kan worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders.
 - i. de wijze waarop een mogelijk toe te kennen individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, of werk en inkomen;
 - j. de mogelijkheden om te kiezen voor een pgb, waarbij de jeugdige en/of ouder in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
5. Het college kan in overleg met de jeugdige en/of zijn ouders afzien van een gesprek mits al eerder een gesprek met hen is geweest en de jeugdige minimaal één keer is gezien..

H.

Aan artikel 7 worden na het negende lid, drie artikelleden toegevoegd, dit tiende, elfde en twaalfde lid, komen te luiden:

- 10. Het in dit artikel bedoelde onderzoek wordt uitgevoerd door professionals die geregistreerd staan in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG-register.
- 11. Het college zorgt voor de beschikbaarheid van relevante deskundigheid met betrekking tot
 - a. opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
 - b. opvoedingssituaties waardoor jeugdigen mogelijk in hun ontwikkeling worden bedreigd;
 - c. taal- en leerproblemen;
 - d. somatische aandoeningen;
 - e. lichamelijke of verstandelijke beperkingen, en
 - f. kindermishandeling en huiselijk geweld.
- 12. Bij het onderzoeken van de stappen uit het vierde lid, wordt in elk geval bij de stappen b. en c. gebruik gemaakt van relevante deskundigheid. Voor de ouders of jeugdige moet tijdens het onderzoek duidelijk zijn wie, wanneer met welke deskundigheid de hulpvraag heeft onderzocht. Zo nodig wordt dit ook vastgelegd in het ondersteuningsplan zoals bedoeld in

I.

Aan artikel 8 worden twee nieuwe leden toegevoegd, dit zevende en achtste lid komen te luiden:

- 7. Onder eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen (eigen kracht) wordt in ieder geval verstaan:
 - a. gebruikelijke hulp van ouders en/of andere verzorgers of opvoeders;
 - b. bovengebruikelijke hulp van ouders voor zover zij beschikbaar en in staat zijn de noodzakelijke hulp te bieden, dit geen (dreigende) overbelasting oplevert en door het bieden van de bovengebruikelijke hulp geen financiële problemen in het gezin ontstaan.
 - c. de ondersteuning van en uit het sociale netwerk;
 - d. het aanspreken van een aanvullende zorgverzekering die is afgesloten.
- 8. Bij de bepaling van gebruikelijke of bovengebruikelijke hulp wordt gebruik gemaakt van de in de bijlage bij deze verordening opgenomen Richtlijn gebruikelijke hulp gemeente Groningen, die onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van deze verordening.

J.

Aan artikel 11 worden twee leden toegevoegd, dit veertiende en vijftiende lid komen te luiden:

- 14. Voor jeugdhulp die niet valt onder de in het eerste lid onder a t/m f genoemde categorieën wordt uitgegaan van het tarief van de goedkoopst mogelijke oplossing in natura.
- 15. Degene die een pgb gaat beheren, dient aan onderstaande criteria a tot en met j te voldoen, hij of zij:

- a. heeft een goed overzicht van de eigen situatie, dan wel die van de hulpvrager, en heeft duidelijk beeld van de hulpvraag;
- b. weet welke regels en verplichtingen er horen bij een pgb, of weet waar men die regels (online) kan vinden;
- c. is in staat om een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden, waardoor hij inzicht heeft in de bestedingen van het pgb;
- d. is voldoende vaardig om te communiceren met de gemeente, de SVB en jeugdhulpverleners;
- e. is in staat zelfstandig te kunnen handelen en zelf onafhankelijk voor jeugdhulpverleners te kunnen kiezen;
- f. is in staat om zelf afspraken te maken en deze afspraken vast te leggen, en om dit te verantwoorden aan de verstrekkers van het pgb;
- g. is in staat om te beoordelen en te beargumenteren of de geleverde jeugdhulp passend en kwalitatief goed is;
- h. is in staat de inzet van de jeugdhulpverleners te coördineren, waardoor de jeugdhulp door kan gaan ook bij verlof en ziekte;
- i. is in staat om als werkgever- of opdrachtgever de jeugdhulpverleners aan te sturen en aan te spreken op hun functioneren;
- j. heeft voldoende juridische kennis over het werk- of opdrachtgeverschap, of weet deze kennis te vinden.

K.

Artikel 17a komt te vervallen.

L.

Artikel 28, tweede lid, wordt gewijzigd en komt te luiden:

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening jeugdhulp gemeente Groningen 2024

M.

Na artikel 28 wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 29. Bijlagen

Bij deze verordening horen de volgende bijlagen, die onlosmakelijk met de verordening verbonden zijn:

1. Bijlage 1: Vormen van jeugdhulp binnen de gemeente Groningen;
2. Bijlage 2: Omschrijving van de inhoud en de werkwijze van de algemene voorziening Basis jeugdhulp;
3. Bijlage 3: De Richtlijn gebruikelijke hulp aan jeugdigen 2021.

N.

De Intitulé van de verordening wordt gewijzigd en komt te luiden:

Verordening jeugdhulp gemeente Groningen 2024

O.

Als bijlage 1 wordt de volgende tekst bij de verordening gevoegd:

BIJLAGE 1, bij artikel 2, eerste lid, van de Verordening:

Vormen van jeugdhulp en preventie binnen de gemeente Groningen

1. De volgende algemene voorzieningen gericht op het versterken van de sociale context zijn onder andere beschikbaar:
 - a. algemene (ook digitale) informatieverstrekking omtrent ontwikkelingsbehoeften jeugdigen en opvoedingsvragen opvoeders;
 - b. activiteiten ter versterking van de pedagogische civil society zoals stimuleren en faciliteren van initiatieven vanuit de informele netwerken, steuncontacten tussen ouders en jeugdigen en intergenerationele contacten die een bijdrage leveren aan een gezonde en veilige opgroei- en opvoedomgeving, mogelijkheden voor ouders/opvoeders om elkaar te ontmoeten;
 - c. laagdrempelige opvoedondersteuningsactiviteiten;

- d. maatjesprojecten, vrijwilligersinzet, zelforganisaties gericht op ondersteuning van opgroeien en opvoeden;
 - e. mantelzorgondersteuning voor jeugdigen en gezinnen.
2. De algemene voorziening basisondersteuning omvat onder andere:
 - a. het bieden van informatie, advies en consultatie bij opgroei en opvoedvragen;
 - b. ondersteuning en lichte hulp voor jeugdigen en/of ouders, waaronder vormen van vrij toegankelijke hulp, gericht op het creëren van een stabiele opvoed- en opgroeisituatie;
 - c. ondersteuning en lichte hulp aansluitend bij de onderwijs/opvangsetting, waarbij ondersteuning voor opvoeders en jeugdigen geboden wordt. Het betreft activiteiten die in een onderwijssetting plaatsvinden waarbij de nadruk ligt op zorg;
 - d. regulier casemanagement: het systematisch coördineren, afstemmen en volgen van de benodigde hulpverlening aan jeugdigen en/of gezinnen, waarbij meerdere hulpverleners betrokken zijn;
 - e. kortdurende en laagdrempelige hulp en ondersteuning door een Ondersteuner Jeugd en Gezin (OJG) bij een huisarts.
 3. De algemene voorziening Basis jeugdhulp is nader omschreven in bijlage 2 bij deze verordening. Deze Basis jeugdhulp wordt uitgevoerd door een sociale wijkteamorganisatie, Stichting WIJ Groningen. In die bijlage bij deze verordening die daarvan onlosmakelijk onderdeel uitmaakt, staat op welke datum deze omschrijving tot stand is gekomen.
 4. De volgende individuele voorzieningen zijn onder andere beschikbaar:
 - a. specifieke jeugdhulptrajecten gericht op jeugdige en/of gezinssysteem;
 - b. langdurige 'leun en steun' contacten;
 - c. dag- of weekendopvang, respijtzorg;
 - d. specifieke multidisciplinaire interventies gecoördineerd uitgevoerd door verschillende zorgaanbieders voor gezinnen met meervoudige problemen;
 - e. intensieve en meer langdurige interventies gericht op behandeling, herstel en/of rehabilitatie;
 - f. intensieve dagbehandeling op maat;
 - g. inzet van (tijdelijke) vervangende opvoedsituatie, verblijf (op maat) van jeugdigen buiten de gewone leef/gezinssituatie;
 - h. inzet van spoedzorg en crisisopvang (bij acute onveiligheid en/of inzet van crisisplekken vanuit verblijfsfuncties);
 - i. gedwongen jeugdhulp en dwang en drangtrajecten;
 - j. specialistische diagnostiek.

Toelichting

De inrichting van het Groninger jeugdstelsel

In het Groninger Functioneel Model wordt een inhoudelijk kader geschetst, dat als basis fungeert voor het gemeentelijk aangestuurde nieuwe jeugdstelsel in de Groninger gemeenten vanaf 2015. Hoofddoel van de herinrichting van het jeugdstelsel is dat de jeugdhulp efficiënt en effectief dichtbij jeugdigen en ouders of verzorgers wordt geboden.

Belangrijke doelen en uitgangspunten van de stelselherziening jeugd van 2015 zijn de volgende:

- het voorkomen van opgroei- en opvoedproblemen; de verantwoordelijkheid voor gezond en veilig opgroeien van jeugdigen ligt allereerst bij de ouders en jeugdige zelf, daarin bijgestaan door familie, sociale netwerk en lokale voorzieningen.
- het bieden van ondersteuning, hulp en/of behandeling indien de mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, opvoeders en de directe omgeving ontoereikend zijn. Bij voorkeur zoveel als mogelijk in, met en rondom het gezin. De insteek is hierbij het vroegtijdig bieden van hulp op maat, voorkomen van escalatie van problemen en een te zwaar appel op intensieve ondersteuning.
- het realiseren van een betere samenwerking tussen hulpverleners rond gezinnen; bieden van integrale hulp volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'.
- het bieden van meer ruimte voor professionals om de juiste ondersteuning; dit vraagt professionals die in staat zijn de eigen kracht van de jeugdige, het gezinssysteem en de sociale netwerken te mobiliseren.
- 'demedicaliseren', 'ontzorgen' en normaliseren, door onder meer het opvoedkundig klimaat in gezinnen te versterken evenals in wijken, scholen en lokale voorzieningen.

Het fundament

Het fundament van het nieuwe jeugdstelsel is het gewone positieve opgroeien en opvoeden, in de pedagogische civil society. Het is een leefomgeving met goed functionerende en in voldoende mate aanwezige basisvoorzieningen (zoals scholen, speelvoorzieningen, beschikbaarheid van (opvoed)informatie, afgestemd op de specifieke kenmerken en behoeften van de wijk).

De basisondersteuning

De basis van het nieuwe stelsel wordt gevormd door de basisondersteuning, bestaande uit een team van generalisten met elkaar aanvullende specifieke kennis en vaardigheden. De samenstelling van deze teams kan variëren afhankelijk van de populatie van de betreffende wijk. Zo kan de inzet van specifieke deskundigen in de basisondersteuning in bepaalde situaties gewenst zijn. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) valt ook binnen deze basisondersteuning en heeft een specifiek doel: het beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle jeugdigen van 0-18 jaar. Het is preventieve gezondheidszorg die gericht is op het voorkomen van ziekten en het vroegtijdig opsporen van gezondheidsproblemen bij jeugdigen. Beslissingen over de toeleiding naar jeugdhulp (triage) en het uitvoeren van regulier casemanagement vinden plaats vanuit de basisondersteuning. De JGZ heeft een ander wettelijk kader dan de jeugdhulp, namelijk de Wet Preventieve Gezondheid (WPG).

De Basis jeugdhulp

De Basis jeugdhulp bij de sociaal wijkteamorganisatie, Stichting WIJ Groningen richt zich voornamelijk op begeleiden en ondersteunen; de specialistische jeugdhulp die de jeugdhulpaanbieders uitvoeren is meer gericht op behandelen en beschermen. Ook dit onderscheid is een uitgangspunt en geen absolute scherpe grens.

Algemene voorziening en ondersteuning

De gemeente verwacht van de sociaal wijkteamorganisatie dat de transformatie verder wordt vormgegeven door het inrichten van een vrij toegankelijke en laagdrempelige voorziening van waaruit meerdere activiteiten plaats vinden en door het bieden van ondersteuning (al dan niet) gericht op preventie. De sociaal wijkteamorganisatie krijgt de ruimte om zelf in te vullen wat er nodig is. Bijvoorbeeld meer preventief in wijken aanwezig zijn, aanwezig zijn op vindplaatsen en meer kennis en deskundigheid op bepaalde vlakken ontwikkelen of aantrekken. De sociaal wijkteamorganisatie heeft het beste zicht op de ondersteuningsbehoefte en kan dat invullen met activiteiten om daarmee te voorkomen dat individuele voorziening nodig zijn. Het doel is dat de voorziening en ondersteuning die de sociaal wijkteamorganisatie levert dusdanig passend wordt vormgegeven dat er geen individuele voorziening meer nodig zijn voor de producten die uit de Open House worden gehaald.

De jeugdigen en gezinnen kunnen door de sociaal wijkteamorganisatie ondersteund worden om gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid, voldoende redzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met leeftijd en ontwikkelingsniveau. Als dat niet vanzelf gaat door een ontregeling die ze kwetsbaarder maakt, is er vanzelfsprekend passende ondersteuning, of dat nu tijdelijk is of levenslang. Bij het bepalen van wat passende ondersteuning is, is (daar waar het nodig is) een brede blik en de leefwereld van de jeugdige en het gezin erg belangrijk. Onderliggende oorzaken op de verschillende levensterreinen worden aangepakt, zoals armoede, persoonlijke problemen van de ouders, trauma's, woonproblematiek, scheidingsperikelen, schoolklimaat etc. Dit alles met als uitgangspunt de eigen kracht van het gezin en het netwerk en in samenwerking met alle bij het gezin betrokken professionals (multidisciplinair).

(Bron: Kaders van de opdracht en financiën SAMEN.: Basisjeugdhulp, ondersteuning en preventie bij WIJ Groningen)

Wijzigingen van de inhoud van de Basis jeugdhulp zullen leiden tot een wijziging van die bijlage.

Regulier casemanagement

Efficiënte toeleiding naar jeugdhulp wordt bewaakt en gerealiseerd door het regulier casemanagement in de basisondersteuning. Regulier casemanagement is een taak die uitgevoerd wordt door hiertoe bekwame uitvoerende professionals uit de basisondersteuning. Het uitgangspunt is dat de (eerst) betrokken professional hiervoor verantwoordelijk is. Beslissingen over hulp worden altijd in dialoog, samen met de jeugdige en of ouders/opvoeders genomen.

Expertteam

Bij complexe ondersteuningsvragen kan de jeugdhulpverlener/casemanager onafhankelijk advies vragen bij het regionale expertteam. Het expertteam bestaat uit deskundigen vanuit de verschillende kennisgebieden en zorgdomeinen, zoals de GGZ, jeugd- en opvoedhulp en zorg voor jeugdigen met een verstandelijke beperking. Het expertteam kan benaderd worden bij specifieke vragen rondom opvoeding en ontwikkeling, en bij meer complexe casuïstiek (bijv. rond verblijf). Ook als er behoefte is aan advies over inzet van jeugdhulp of ondersteuning bij het beoordelen van veiligheidsrisico's, kan het expertteam om advies gevraagd worden. Het expertteam kan worden ingeschakeld door professionals van de lokale teams, GI's en jeugdhulpaanbieders. Een advies komt altijd tot stand in samenwerking met de betrokken professionals en/of gedragswetenschappers. De leden hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het vinden van een oplossing in de betreffende casus (oplossingsverplichting). Een casus kan telefonisch of per email worden aangemeld bij de RIGG helpdesk.

Flexibele ondersteuning

Indien een verwijzer aanvullende specifieke integrale ondersteuning van jeugdige en of gezinssysteem wenselijk vindt (in samenspraak met betrokkenen), kan gebruik gemaakt worden van inzet van uitvoerende professionals uit de flexibele ondersteuning. Ook kunnen deze medewerkers handelingsgerichte diagnostiek verlenen. De flexibele ondersteuning fungeert dus als een 'surplus' van de basisondersteuning.

Deze ondersteuning is niet vrij toegankelijk voor jeugdigen en/of ouders, maar kan worden ingezet na een professionele afweging van een hiertoe bevoegde verwijzer. In die zin spreken we van een individuele voorziening.

Intensieve ondersteuning

Indien blijkt dat de problemen van de jeugdige of het gezinssysteem dermate ernstig of complex is, kan de professional ook een vorm van intensieve ondersteuning inzetten. Dit zijn vormen als dagbehandeling, poliklinische trajecten, 24-uurs zorg, pleegzorg en crisiszorg. Deze ondersteuning wordt veelal decentraal georganiseerd en zoveel mogelijk uitgevoerd in de leefomgeving van de jeugdige. Medewerkers van de intensieve ondersteuning kunnen ook specialistische diagnostiek verlenen. Vanuit de intensieve zorg wordt eveneens gewerkt aan de inzet van zorgtrajecten gericht op het voorkomen van plaatsing en het voorkomen van terugval. Alle vormen van hulp die in de intensieve ondersteuning gegeven wordt, zijn niet vrij toegankelijk. Deze hulp is altijd een vorm van individuele voorziening. De intensieve ondersteuning kan pas worden ingezet na een afgewogen oordeel van een hiertoe bevoegde verwijzer.

2. Vormen van jeugdhulp en preventie

Hieronder worden enkele vormen van jeugdhulp kort nader toegelicht.

Bij 1, onder a:

De versterking van de sociale context waarin gezinnen opvoeden en jeugdigen opgroeien.

Bij 2:

onder a) daaronder vallen bijvoorbeeld coachingstrajecten en vormen van e-hulp;

onder c) daaronder vallen bijvoorbeeld trajecten zoals onder meer in zorgboerderijen geboden worden;

onder e) deze interventies worden uitgevoerd volgens het principe van Wrapped around care. Intensieve ondersteuning bestaat uit een keten van specialistische behandelactiviteiten, deeltijd- of dagbehandeling en of klinische opname en gedwongen jeugdhulp.

onder b)

Hieronder vallen bijvoorbeeld pleegzorg, intramurale opvang, 24uurs opvang, pleegzorg in eigen netwerk, gesloten jeugdzorg, klinische opname en kinder- en jeugdpsychiatrie.

onder e)

Hieronder vallen bijvoorbeeld Jeugdzorgplus en enkele vormen van hoog specialistische GGZ, inzet van zorgtrajecten gericht op het voorkomen van uithuisplaatsing en inzet van specifieke zorgtrajecten.

Het is mogelijk om verschillende voorzieningen genoemd in dit artikel met elkaar te combineren, zodat passende jeugdhulp ingezet kan worden.

De medische verwijfsroute en de OJG

De gemeente Groningen geeft sinds 2018 met de functie van Ondersteuner Jeugd en Gezin (OJG) een impuls aan een kwalitatief beter en effectief werkend jeugdstelsel. Deze functie is in het leven geroepen om te komen tot een verbetering van de samenwerking tussen huisarts en de WIJ-teams en daarmee tot een efficiënte toegang tot de jeugdhulp. De OJG bij de huisarts verbetert de samenwerking tussen de gemeentelijke toegang (het WIJ-team) en de huisarts. De OJG verleent en/of organiseert dichtbij en snel passende hulp voor jeugd en gezin en zorgt er daarmee voor dat verwijzingen naar niet passende jeugdhulp verminderen of voorkomen worden. De OJG is de verbindende schakel tussen de beide verwijzers, waardoor de kwaliteit en de effectiviteit van de verwijzing wordt verhoogd.

De huisarts heeft een verwijfsfunctie naar alle vormen voor jeugdhulp en is dus voor jeugdigen en hun ouders én voor gemeenten een belangrijke partner als het gaat om een goed werkend jeugdstelsel. De samenwerking tussen OJG en huisarts is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Inhoudelijke leidraad voor de samenwerking wordt gevormd door de 'Leidraad samenwerking huisartsen en gemeenten rond jeugd' van de LHV en de VNG, die op 17 september 2018 is vastgesteld.

De samenwerking tussen huisarts en het WIJ-team wordt hiermee versterkt, zodat de inzet van jeugdhulp versterkt of ondersteund wordt met (gemeentelijke) voorzieningen of interventies die bevorderend werken voor gezondheid en veiligheid van de betrokken jeugdige(n).

De hulp die de OJG kan bieden bestaat onder andere uit:

- laagdrempelig consulteren;
- vraagverheldering bij jeugdige en opvoeders;
- het maken van een inschatting van de aanwezige mogelijkheden en beperkingen jeugdige/ gezin en netwerk;
- het waar nodig afleggen van huisbezoeken en doen van observaties;
- op cliëntniveau onderhouden van contacten met school;
- het geven van advies aan de jeugdige en/of opvoeders;
- het geven van psycho-educatie, (ouder)begeleiding, zorg gerelateerde preventie en overbruggingszorg (in beginsel maximaal vijf tot zeven gesprekken zonder zorgtoewijzing. Als daarna gespecialiseerde jeugdhulp nodig is, wordt alsnog een zorgtoewijzing afgegeven);
- het schriftelijke rapporteren aan de huisarts over het resultaat van de ondersteuning, met toestemming van de ouders en/of jeugdige;
- het voeren van overleg met huisarts over specifieke casuïstiek, met toestemming van de ouders en/of jeugdige.

P.

Als bijlage 2 wordt de volgende tekst aan de verordening toegevoegd:

BIJLAGE 2, bij artikel 2, eerste lid, onder a, van de Verordening:

Omschrijving, inhoud en werkwijze Basis jeugdhulp met ingang van 1 januari 2024

Omschrijving Basis jeugdhulp

Alle ouders en jeugdigen lopen wel eens tegen problemen aan. Meestal kunnen zij deze problemen zelf en/of met hun naasten oplossen. Soms zijn de problemen dusdanig groot dat zij hulp nodig hebben bij het vinden van oplossingen, waardoor zij zelf weer grip op hun leven kunnen krijgen. Dit kunnen eenvoudige vragen zijn over de ontwikkeling van de jeugdige tot complexe vragen waarbij sprake is van een stapeling van problemen, bijvoorbeeld op het gebied van opvoeding, psychische problematiek, verslaving, financiën, gezondheid, onderwijs, relatie(s) en algemeen welbevinden. Door deze stapeling kunnen ouders en/of jeugdigen de opgaven waarvoor ze in het dagelijks leven staan als te groot ervaren. Ouders en kinderen kunnen met deze vragen terecht bij het sociaal wijkteam.

Het sociaal wijkteam en andere bevoegde verwijzers onderzoeken samen met ouders en jeugdigen wat zij nodig hebben aan ondersteuning. Een groot deel van deze ondersteuning wordt uitgevoerd door de Basis jeugdhulp (hierna te noemen BJH) als onderdeel van het sociaal wijkteam. Specialistische diagnostiek en behandeling, verblijf en/of dagbesteding vallen niet onder de BJH. Daarvoor kan een individuele voorziening worden aangevraagd.

De BJH is gericht op ondersteuning bij opgroeien en opvoeden. De BJH biedt basis- en specialistische begeleiding en is direct, zonder indicatie inzetbaar voor alle ouders en jeugdigen. Hiervoor hoeven ouders en jeugdigen geen aanvraag te doen. Er is geen beschikking jeugdhulp nodig. Afhankelijk van de vraag van ouders en jeugdige wordt de juiste professional met de juiste expertise aan het gezin en/of de jeugdige verbonden. Het gaat om individuele en systeemgerichte ondersteuning. Ook is er aanbod in groepsverband en aanbod waarbij wordt gewerkt met niet-taalgerichte, lichaamsgerichte en vaktherapeutische interventies.

Voorbeelden van BJH zijn:

- (een combinatie van) interventies zoals maatschappelijk werk, begeleiding via leren en ervaren in een groep, begeleiding door niet- taalgerichte interventies;
- een licht behandelaanbod passend bij de ondersteuning die de BJH biedt. Voor overig licht behandelaanbod zal verwezen worden naar gespecialiseerde aanbieders;
- begeleiding thuis en in de leefomgeving, bij problemen in het gezin en/of met opgroeien en ontwikkeling;
- -(na)zorg bij jeugdcriminaliteit en begeleiding voorafgaand aan, tijdens of na klinische en residentiële opname.

Deze ondersteuning kan op verschillende plekken plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld thuis bij het gezin, op school of bij de huisarts.

De doelgroep van de BJH bestaat uit:

- gezinnen waar sprake is van opvoed- en opgroei problemen;
- jeugdigen en gezinnen met psychosociale en psychische problemen;
- kinderen van ouders met psychische problemen (KOPP);
- kinderen en gezinnen met stressvolle maatschappelijke problemen zoals bijvoorbeeld armoede, werkloosheid en schulden;
- gezinnen waar sprake is van meervoudige problematiek, complexe scheidingssituaties, kindermishandeling of een (licht verstandelijke) beperking.

Werkwijze BJH

Start: periode van kennismaken

De startperiode staat in het teken van kennismaken. De BJH pakt de meest urgente vragen op zodat er ruimte in het gezin ontstaat, om na te kunnen denken over hoe de problemen zijn ontstaan en hoe deze aan te pakken. Belangrijke steunfiguren en hulpbronnen in de directe omgeving van kind en gezin worden actief betrokken bij het maken van het plan en de uitvoering. Bij steunfiguren en hulpbronnen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het sociale netwerk, Jouw Ingebrachte Mentor (JIM), maatjes of vrijwilligers in de buurt.

De BJH-medewerkers sluiten aan op een manier die past bij kind en gezin. Dit gebeurt door middel van gesprekken, lichaamsgerichte en/of creatieve interventies. Het kan ook gaan om groepsinterventies om nieuwe vaardigheden te leren en met andere jeugdigen en/of ouders te leren hoe je kunt omgaan met de moeilijkheden die je ervaart. Of om gesprekken over de ontwikkeling van het kind en de uitdagingen die je bij het opvoeden tegenkomt. Soms vraagt dat om het leren omgaan met problemen die niet of maar beperkt op te lossen zijn.

Altijd wordt uitgegaan van de deskundigheid van kind en gezin en hun eigen regie. Het kind wordt altijd gesproken en in het gehele ondersteuningsproces betrokken (belang van het kind).

Vervolg: plan maken en uitvoeren

Met de kennis vanuit de startfase wordt gezamenlijk een plan gemaakt dat uitgaat van de deskundigheid van ouders en jeugdigen over hun eigen leven. Hierbij voegt de BJH-professional zijn of haar specialisme toe.

De BJH gaat samen met kind en gezin op zoek naar werkzame oplossingen, waarbij het gericht is op het versterken van veerkracht en steunbronnen van kind en gezin. Problemen kunnen invloed hebben op meerdere levensterreinen, zoals het gezin, de kinderen, de relatie, school, werk, vriendenkring, etc. Waar dit nodig is ondersteunt de BJH bij deze vraagstukken, gericht op het gehele gezin en zijn omgeving. Groepsinterventies kunnen worden ingezet om nieuwe vaardigheden te leren en met andere jeugdigen en/of ouders te leren hoe je kunt omgaan met de uitdagingen die je ervaart.

Regelmatig wordt stil gestaan bij het plan en wordt besproken of dit nog aansluit. De frequentie daarvan is afhankelijk van behoefte en noodzaak.

Afronden

Als blijkt dat ouders en jeugdige weer met meer vertrouwen en veerkracht zelfstandig verder kunnen, wordt toegewerkt naar een passende afronding van de inzet van BJH.

Q.

Als bijlage 3 wordt de volgende tekst aan de verordening toegevoegd:

BIJLAGE 3, bij artikel 8, achtste lid, van de Verordening:

De Richtlijn gebruikelijke hulp aan jeugdigen gemeente Groningen 2021

1. Inleiding

In de Verordening jeugdhulp gemeente Groningen 2024 wordt gebruikelijke hulp als volgt gedefinieerd: 'hulp en zorg die naar algemeen aanvaarde maatstaven in redelijkheid mag worden verwacht van ouders en/of andere verzorgers of opvoeders (hierna ouders te noemen)'. Het college is vrij om eigen beleid over gebruikelijke hulp vast te stellen. Veel gemeenten hebben geregeld dat alleen als sprake is van bovengebruikelijke hulp ouders aanspraak kunnen maken op een jeugdhulpvoorziening. Het gaat dan om hulp en zorg die substantieel intensiever is dan wat gemiddeld gebruikelijk is bij jeugdigen van dezelfde leeftijd met een normale ontwikkeling.

Het college hoeft geen voorziening voor jeugdhulp toe te kennen voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen toereikend zijn. Dit volgt uit artikel 2.3 van de Jeugdwet en de jurisprudentie (1). Dat wordt ook wel eigen kracht genoemd. Terwijl de eigen kracht ziet op het hele gezinssysteem, gaat het bij gebruikelijke hulp om de hulp die ouders aan hun kind kunnen bieden. Uit de jurisprudentie volgt ook dat bovengebruikelijke hulp onder omstandigheden van ouders mag worden verwacht (2).

Deze richtlijn is een uitwerking van artikel 8, zevende lid, van deze verordening en biedt een objectief afwegingskader om te beoordelen of, en zo ja, in hoeverre sprake is van gebruikelijke hulp.

2. Hoofdpijnen gebruikelijke hulp

Eigen kracht en het aanspreken van het eigen netwerk van inwoners is een belangrijk uitgangspunt van het beleid sociaal domein van de gemeente Groningen: 'de leefwereld aan zet'.

Bij toekenning van jeugdhulp wordt gekeken naar de gemiddelde tijdsbesteding die bij die activiteit bij een jeugdige met een normale ontwikkeling van dezelfde leeftijd gebruikelijk is.

Voor de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid van hun kind zijn ouder(s) verantwoordelijk voor:

- een veilige en beschermende woonomgeving (hiermee bedoelen we fysieke en sociale veiligheid);
- een passend pedagogisch klimaat en stimulans in de ontwikkeling van de jeugdige;
- verzorging, begeleiding en opvoeding.

Het is gebruikelijk dat ouders hun kind de dagelijkse zorg, hulp en ondersteuning bieden die past bij de levensfase van het kind. Het kan ook gaan om activiteiten die niet standaard bij alle jeugdigen noodzakelijk zijn, maar die wel als gangbare hulp en zorg van ouders aan kinderen kunnen worden gezien. Bij jeugdigen met een chronische aandoening, ziekte, stoornis of beperking is het gebruikelijk dat ouders zo veel mogelijk de dagelijkse zorg leveren, ook als dat meer is dan gemiddeld bij gezonde kinderen van dezelfde leeftijd. Dit is een belangrijk uitgangspunt. Immers, ook bij gezonde kinderen van dezelfde leeftijd verschilt de inzet van de dagelijkse zorg van kind tot kind. Het ene kind ontwikkelt zich nu eenmaal anders dan het andere kind en heeft meer of minder begeleiding en zorg nodig.

Permanent toezicht is onafgebroken toezicht en actieve observatie gedurende het gehele etmaal, waardoor men op tijd kan ingrijpen als dat nodig is. Na het derde levensjaar is permanent toezicht geen gebruikelijke hulp meer (zie tabel).

Uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) kan worden afgeleid dat bovengebruikelijke hulp onder bepaalde omstandigheden ook van ouders kan worden verwacht en dus onder 'eigen kracht' kan vallen. Om dat vast te stellen moet college goed onderzoeken of sprake is van voldoende eigen kracht van ouders. Uit de uitspraak van de CRvB volgt dat de volgende factoren in ieder geval van belang zijn:

- de behoefte en de mogelijkheden van de jeugdige;
- de voor de jeugdige benodigde ondersteuningsintensiteit en de duur daarvan;
- de mogelijkheden, de draagkracht en belastbaarheid van ouders/het netwerk;
- de samenstelling van het gezin en de woonsituatie;
- het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen.

Als uit onderzoek naar deze factoren volgt dat de ouder(s) de benodigde hulp kunnen bieden zonder dat dit tot problemen leidt op één van deze terreinen, dan kan de gemeente concluderen dat sprake is van voldoende eigen kracht. Voor de vraag of dat zo is, moeten de volgende vragen worden onderzocht:

1. Is de ouder in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?
4. Ontstaan er geen financiële problemen in het gezin als de hulp door de ouder wordt geboden?

Als alle relevante factoren en belangen gewogen zijn en dit tot de conclusie leidt dat ouders de noodzakelijke hulp kunnen bieden, is sprake van voldoende eigen kracht en hoeft geen jeugdhulp toegewezen te worden (3). Indien noodzakelijk kunnen ouders een beroep doen op inkomensregelingen van de gemeente.

Ook wordt een redelijkheidstoets gedaan: wat mag in redelijkheid verwacht worden van de ouders en hun netwerk in de betreffende situatie. Dit gaat verder dan de vraag of de geboden ondersteuning als normaal of gangbaar gezien kan worden. Dit is ter afweging aan de consultant in overleg met de aanvrager.

De beoordeling of hulp gebruikelijk is, hangt mede af van de leeftijd van het kind. De meeste kinderen vanaf 4 jaar zijn overdag zindelijk en gaan zelf naar het toilet, maar het is niet ongevoel dat een kind van deze leeftijd hier stimulans, hulp of toezicht bij nodig heeft. Ook bij andere ADL-activiteiten heeft

het ene kind meer en/of langer sturing en begeleiding nodig dan het andere. Als een kind van 10 jaar nog toezicht nodig heeft bij het tandenpoetsen, is het gebruikelijk dat de ouder dit toezicht biedt.

Voorbeelden van gebruikelijke hulp:

Van ouders kan worden verwacht dat zij hun kind:

- begeleiden naar activiteiten zoals muziekles, zwemles en sport;
- begeleiden naar het ziekenhuis. Deze uren kunnen wel meegewogen worden in het totaalplaatje van de (over)belasting van de ouders voor de zorg van hun kind;
- ondersteunen bij het leren valt in de regel onder ofwel gebruikelijke zorg, ofwel onder onderwijs, niet onder jeugdhulp;
- begeleiden bij plannen en structureren van dagindeling, (huis)werk en vrijetijdsbesteding;
- vervoeren naar de locatie waar jeugdhulp geboden wordt. Als de jeugdige is aangewezen op speciaal vervoer, valt dit wel onder de Jeugdwet. Als de jeugdige niet in staat is om zelfstandig te reizen, vanwege een medische noodzaak of een gebrek aan zelfredzaamheid en ouders zijn daarbij niet in staat de jeugdige te zelf vervoeren of te laten vervoeren met het openbaar vervoer, dan valt dit ook onder de Jeugdwet.

3. Uitval of overbelasting van een ouder

Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke zorg voor de jeugdige over. Hiervoor moet de ouder, als dat mogelijk is, aanspraak maken op zorgverlof. Is dit niet mogelijk, dan wordt gekeken naar andere voorliggende voorzieningen (kinderopvang, opvang op school, naschoolse opvang). Daarbij wordt gekeken naar wat in redelijkheid met mantelzorg (sociaal netwerk van het gezin) kan worden opgevangen. Zijn deze mogelijkheden maximaal benut of afwezig, dan is toewijzing van een individuele voorziening vanuit de jeugdhulp mogelijk. Hetzelfde geldt voor de uitval van de ouder in een éénoudergezin. Is geen hulp vanuit het eigen netwerk mogelijk, dan kan jeugdhulp worden ingezet, tenzij er alternatieven zijn in de vorm van een algemene voorziening (zoals maatjes, inzet vrijwilligers, etc.).

Wanneer de uitval van de ouder naar verwachting langer gaat duren en een langduriger oplossing nodig is, wordt naar een alternatieve en meer blijvende oplossing gezocht. Hierbij wordt ook de aanwezigheid van mantelzorg betrokken. Sommige hulp kan vanuit de ZvW of de WLZ worden ingezet, zeker als het kind ernstig en langdurig gehandicapt is.

De zorg voor een jeugdige kan zo zwaar worden, dat overbelasting bij de ouder(s) ontstaat. Om voor jeugdhulp in aanmerking te komen, moet de overbelasting van de ouder veroorzaakt worden door de hulp aan de jeugdige. Bij overbelasting door een drukke baan en/of nevenactiviteiten, ligt de verantwoordelijkheid voor een oplossing hier in eerste instantie bij de ouders zelf. Bijvoorbeeld in aanpassingen in de leefsituatie, op het werk en/of in de nevenactiviteiten. Bij de eventuele toewijzing van jeugdhulp wordt hier eerst naar gekeken.

Wanneer een nieuwe/ herhaalde zorgtoewijzing wordt aangevraagd, wordt gekeken of en welke (aantoonbare) inspanningen zijn gedaan om de overbelasting terug te dringen. Ook hier wordt bij de zorgtoewijzing rekening mee gehouden.

Het kan zijn dat er sprake is van andere factoren waardoor ouders geen of niet voldoende gebruikelijke hulp kunnen leveren, zoals bij jeugdigen met ernstige verslavingsproblematiek en/of psychiatrische problematiek, of wanneer de ouders zelf met een licht verstandelijke beperking hebben. In alle gevallen zal eerst naar de eigen mogelijkheden en een voorliggend aanbod gekeken worden voor jeugdhulp aangevraagd kan worden.

4. Richtlijnen voor gebruikelijke hulp per leeftijdscategorie

Hier volgen algemene richtlijnen voor gebruikelijke hulp van ouders aan kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel per leeftijdscategorie. Deze kunnen worden gebruikt voor het beoordelen of jeugdhulp nodig is.

Jeugdigen van 0 tot en met 2 jaar:

- hebben bij alle activiteiten zorg van een ouder nodig;
- ouderlijk toezicht is 24 uur per dag zeer nabij nodig;
- zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 3 en 4 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijvoorbeeld de ouder kan de was ophangen in een andere kamer);
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen;
- ontvangen zindelijkheidstraining van ouders/ verzorgers;
- hebben gedeeltelijk hulp en volledig stimulans en toezicht nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen;
- hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
- Jeugdigen van 5 tot en met 11 jaar:
- hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijvoorbeeld het kind kan buitenspelen in de directe omgeving van de woning als de ouder thuis is);
- hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische, geestelijke en emotionele ontwikkeling;
- zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zo nodig zindelijkheidstraining van de ouders/ verzorgers;
- hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrijetijdsbesteding gaan;
- hebben hulp nodig bij plannen en structureren van (huis)werk en vrijetijdsbesteding;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en opvoeding en begeleiding wordt geboden.

Jeugdigen van 12 tot en met 17 jaar:

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 16 jaar maximaal één dag en nacht alleen gelaten worden;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/ opleiding;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bijvoorbeeld huiswerk of het zelfstandig gaan wonen);
- hebben hulp nodig bij plannen en structureren van (huis)werk en vrijetijdsbesteding;
- hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd.

Bij een normaal ontwikkelingsprofiel worden jeugdigen vanaf het 18e levensjaar in staat geacht zelfstandig te kunnen wonen, al dan niet met begeleiding en een steunend netwerk.

Noten bij deze bijlage

1. Centrale Raad van Beroep d.d. 1 mei 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1477;
2. Centrale Raad van Beroep d.d. 17 juli 2019, ECLI:NL:CRVB:2019:2362;
3. CRvB 17-7-2019 ECLI:NL:CRVB:2019:2362;
4. CIZ Indicatiwijzer, Richtlijnen ten aanzien van gebruikelijke zorg van ouders voor kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel in verschillende levensfasen van het kind in relatie tot AWBZ-zorg.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Groningen op 29 januari 2025

De burgemeester
Mirjam van 't Veld

Griffier
Josine Spier

Wijzigingen toelichting bij Verordening jeugdhulp gemeente Groningen

- *Aan de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2 wordt de volgende tekst toegevoegd:*

Het ingekochte aanbod van jeugdhulp binnen de gemeente Groningen
Het gecontracteerde aanbod van jeugdhulp binnen de gemeente Groningen bestaat onder meer uit een gesubsidieerde algemene voorziening en regionaal ingekochte individuele voorzieningen. Een overzicht van deze laatste voorzieningen is opgenomen in de verwijsgids van de RIGG (Regionale Inkooporganisatie Groninger gemeenten), te vinden op de internetsite www.rigg.nl. Een overzicht met een beschrijving van het aanbod aan algemene voorzieningen en individuele voorzieningen binnen de gemeente Groningen is opgenomen in de bijlage bij deze verordening.

Bij de inkoop van jeugdhulp handelt de gemeente in overeenstemming met het geldende subsidie- en aanbestedingsrecht. Verwijzers zijn in beginsel gebonden aan het door de gemeente ingekochte en gecontracteerde aanbod. In uitzonderingssituaties zal soms gebruik moeten worden gemaakt van zogenaamde niet-gecontracteerde hulp. Voor de inzet daarvan maakt de gemeente gebruik van een (werk)proces. Daarbij geldt dat als een persoonsgebonden budget (pgb) ook tot de mogelijkheden behoort, deze vorm de voorkeur geniet.

- *De artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 komt gewijzigd te luiden:*

Algemene voorzieningen zijn vrij toegankelijk. Er vindt geen voorafgaand onderzoek plaats naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de jeugdige en/of zijn ouder(s). Het college geeft hiervoor dan ook geen beschikking af.

In het tweede lid is opgenomen dat ouders en jeugdigen altijd recht hebben op een goed onderzoek als bedoeld in artikel 7 van deze verordening. Dit is een onderdeel van de jeugdhulpplicht die op gemeenten rust. Op basis van dit onderzoek conform het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (1 mei 2017) wordt dan op basis van de hulpvraag en met gebruik van de daarvoor noodzakelijke deskundigheid beoordeeld welke voorziening het meest passend is. De uitkomst van dit onderzoek kan zijn dat de algemene voorziening toch de meest passende voorziening is. Een aanvraag voor een individuele voorziening zal dan om die reden worden afgewezen. Van deze afwijzing volgt dan wel een beschikking, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

- *De artikelsgewijze toelichting bij artikel 11 wordt aangevuld met een artikelsgewijze toelichting bij het vijftiende lid en komt als volgt te luiden:*

De VNG, het ministerie van VWS, ZN en Per Saldo hebben het 'Kader pgb-vaardigheid' opgesteld. Hierin is een lijst van 10 punten opgenomen, aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of iemand pgb-vaardig is.

Het doel van het kader is om potentiële pgb-houders te informeren over welke taken, kennis en vaardigheden er zoal komen kijken bij een pgb. Door hen goed te informeren, zijn zij beter toegerust om een bewuste keuze voor een pgb.

In dit artikel wordt onder (potentiële) pgb-houder verstaan de persoon die met het pgb jeugdhulp gaat inkopen en gaat beheren. In verreweg de meeste gevallen is dit een ouder.

Daar waar in dit artikel jeugdhulpverlener staat, wordt ook verstaan iemand uit het sociale netwerk.

In dit artikel worden 10 eisen gesteld om als 'pgb-vaardig' te kunnen worden gekwalificeerd.

Onderdeel a.

De pgb-houder weet welke zorg hij, of de persoon voor wie het budget bestemd is, nodig heeft. Als hij dat niet weet, is zorg in natura mogelijk meer aangewezen.

Onderdeel b.

De pgb-houder moet weten welke regels er horen bij een pgb, of weet waar hij die regels kan vinden. Bijvoorbeeld op de website van de verstrekker die het pgb geeft. Het helpt als de pgb-houder digitaal vaardig is, bijvoorbeeld dat hij kan omgaan met de computer en e-mail en websites op het internet kan bezoeken.

Onderdeel c.

De pgb-houder is in staat een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden en weet ook welk deel van het pgb al uitgegeven is. Een overzichtelijke pgb-administratie is niet alleen handig voor de pgb-houder zelf. Hij kan de administratie ook nodig hebben als de pgb-verstrekker (bijvoorbeeld de gemeente) daarom vraagt.

Onderdeel d.

De pgb-houder moet uit zichzelf en zelfverzekerd kunnen communiceren met andere partijen. Bijvoorbeeld op tijd brieven van de jeugdhulpverlener beantwoorden of telefoongesprekken voeren met jeugdhulpverleners. Als er iets verandert, moet hij dat zelf aangeven. Die verplichting geldt altijd en volgt uit de wet en de verordening.

Onderdeel e.

Als de pgb-houder een pgb krijgt, moet hij zelf jeugdhulpverleners uitzoeken en afspraken maken over de jeugdhulp die ze gaan geven en over hun uurtarief en hun uren.

Onderdeel f.

De pgb-houder moet tussendoor controleren of alles volgens afspraak verloopt. Bijvoorbeeld of de jeugdhulpverlener genoeg uren maakt. Omgekeerd moet hij kunnen laten zien dat hij de jeugdhulp inkoop waarvoor hij het geld gekregen heeft.

Onderdeel g.

De pgb-houder moet beoordelen of de jeugdhulp die met het pgb wordt ingekocht passend is en of de kwaliteit van de jeugdhulp in orde is. Als hij de zorg niet goed vindt, kan hij uitleggen waarom. Als de zorg niet volgens afspraak verloopt, grijpt hij zelf in. Bijvoorbeeld door de jeugdhulpverlener te bellen en uit te leggen wat er niet goed gaat.

Onderdeel h.

De pgb-houder moet zelf de jeugdhulp regelen met één of meer jeugdhulpverleners en dat zo regelen dat er altijd jeugdhulp is en dat de hulp juist wordt ingezet. Ook als de jeugdhulpverlener ziek is of op vakantie gaat. Hij moet zelf jeugdhulpverleners kunnen kiezen die goed bij zijn situatie passen en hij moet zelf opletten of zij hun werk goed doen. Als de jeugdhulpverlener ziek is, moet hij zelf vervanging regelen.

Onderdeel i.

De pgb-houder moet ervoor zorgen dat de jeugdhulpverleners die voor hem werken weten wat ze moeten doen en hij durft daarover een gesprek te beginnen als zij hun werk niet goed doen. Als de pgb-houder een overeenkomst met een jeugdhulpverlener is aangegaan, dan is hij juridisch gezien werkgever of opdrachtgever. Hij moet dan goed kunnen vertellen wat de jeugdhulpverlener moet doen.

Onderdeel j.

De pgb-houder hoeft niet alle regels over hoe een werkgever of opdrachtgever zijn taak moet vervullen te kennen. Bijvoorbeeld bij ontslag van een zorgverlener. Maar hij moet de informatie daarover wel zelf kunnen vinden. Bijvoorbeeld bij instanties die hierover advies geven.

De publicatie 'Handreiking voor toetsing op (minimale) pgb-vaardigheid' van de Rijksoverheid biedt meer informatie.